

**A pedagógiai szakszolgálatok
és a
Nemzeti Tehetség Program
kapcsolatának alakulása**

Dr. Polonkai Mária
a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács
elnöke

Visszatekintés

1989-ben megalakult a **Magyar Tehetséggondozó Társaság**

Pszichológiai tudományterületekre alapozva:

- kutatások kezdődtek,
- intézményekben, műhelyekben megkezdődött tehetségazonosítás, - fejlesztés,
- megkezdődött a szakirányú továbbképzés.

1999-ben a MTT szakemberei kidolgozták a komplex szemléletű tehetséggondozó programot, az

Arany János Tehetséggondozó Programot (AJTP).

Az AJTP-re és egyéb gyakorlatra alapozva,
2006-ban megalakult a

- **Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT)**
és a Matehetsz.

2008-ban az Országgyűlés elfogadta a

- **Nemzeti Tehetség Programot (NTP)**

Az Országgyűlési határozat kimondja:

„a tehetségek segítése nemzeti ügy”!

Nemzeti Tehetség Program

Átfogó támogatást tűzött ki célul

Szereplők:

- köznevelési intézmények,
- felsőoktatási intézmények,
  - civil szervezetek,
  - egyházak,
- magánszemélyek,
- szülői szervezetek,
- vállalatok, cégek, stb.

A Matehetsz 2009–től sok feladatot vállalt az NTP céljainak megvalósításából.

Elindultak a Matehetsz-ben a tehetségfejlesztő programok:

- Magyar Génius Program,
- Tehetséghidak Program,
- Tehetségek Magyarországa Program

A fent említett programokban a csoportok, intézmények stb.

komplex kapcsolati hálózatot alakítottak ki.

Hálózati elemek:

- MTT,
- ECHA diplomások,
- AJTP intézményei.
- Matehetsz tehetségpontok, tehetségsegítő tanácsok,
  - civil, vállalati, szülői együttműködések,
- köznevelés és felsőoktatás intézményeinek kapcsolatrendszerre,
  - POK tevékenységek, programok,
- Minősített Tehetséggondozó Műhelyek (új, NTK)
  - Tutorhálózat (új, Matehetsz)
  - Pedagógiai szakszolgálatok (új)

Hogyan kapcsolódnak ehhez a pedagógiai szakszolgálatok intézményei?

Megjelent a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

- a törvénynek tehetségtámogató elemei vannak,
- a törvénynek pedagógiai szakszolgálati előírásai vannak,
- hangsúlyt kap a törvényben a tehetséggondozás, tehetségsegítés alapjainak az ismerete, gyakorlati megvalósításának feladatai.

Megjelent a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről, feladatként a következőket határozza meg:

1. a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás,
2. a szakértői bizottsági tevékenység,
3. a nevelési tanácsadás,
4. a logopédiai ellátás,
5. a továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
6. a konduktív pedagógiai ellátás,
7. a gyógytestnevelés,
8. az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
9. a **kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása.**

A fentieket tartalmazza az intézmény szakmai alapdokumentuma.

Az intézmény-együttesben az előbbieken felsorolt feladatellátás zajlik, közte „**a kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása**”.

A Nkt. 18. § (2) bekezdése i) pontja, valamint a 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet 30. §-ának (1) pontja szerint a pedagógiai szakszolgálat egyik feladatcsoportja

- 1.** Korai tehetség felismerés, tehetségazonosítás, melynek során a **tehetség életkori megjelenését figyelembe kell venni,**
- 2.** A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén **további megsegítésre irányítás,**

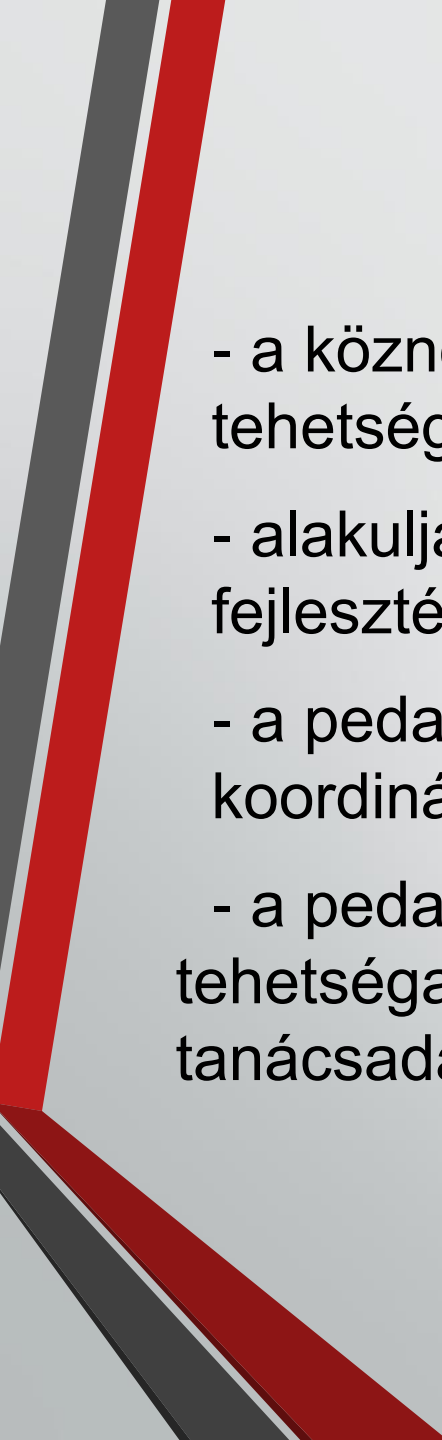
3. Önismereti csoport **szervezése és vezetése** a tehetséges gyermekek részére,
4. **Tanácsadás, támogatás** a szülőknek,
5. **Konzultáció** a pedagógus részére,
6. Közös **tehetség-tanácsadási fórum szervezése**,
7. Speciális tehetséggondozásban való részvételre **javaslat adása**,
8. A tehetségazonosítás, tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai **kapcsolatot tart a körzetében működő tehetségprogramok vezetőivel és az iskola-, óvodapszichológussal**,
9. Javaslatot tesz a tanuló számára a **tehetségprogramba történő bekapcsolásra**,
10. Kimeneti **mérések** elvégzése,

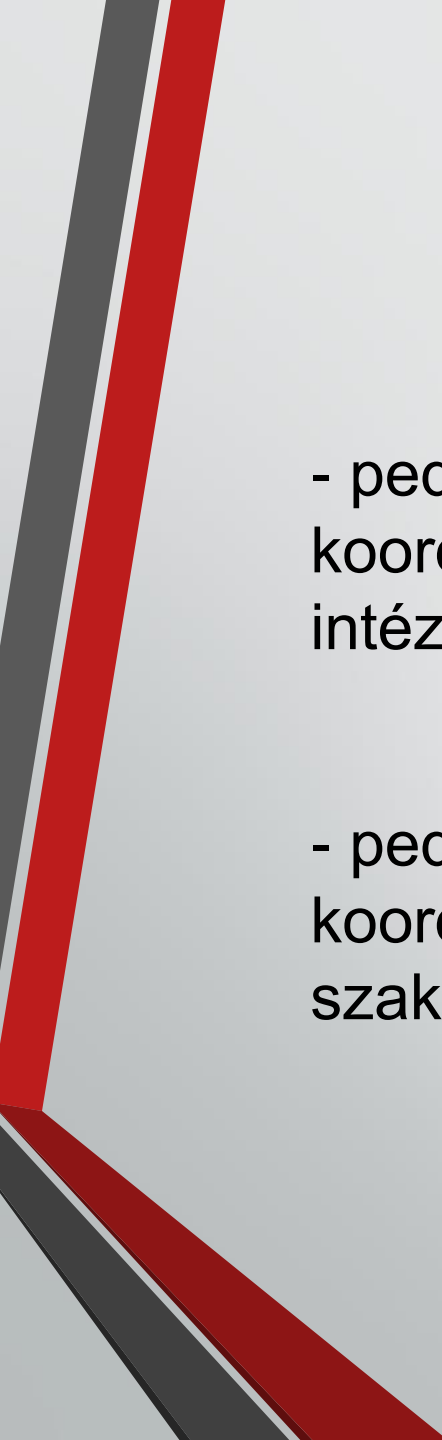
Az NTP legfőbb céljai:

- a tehetség felismerése,
- komplex tehetséggondozás,
- mentorálás,
- csoportos és egyéni fejlesztés,
- oktatási szintek közötti átmenet segítése,
- tehetségtámogatás segítése.

Célunk jelenleg és a következő években:

- a tehetségáló sűrűbbre szövése,
- jó állami – civil együttműködés megvalósítása.

-
- a köznevelésben váljanak általánossá a tehetségsegítő jó gyakorlatok,
  - alakuljanak ki a kiscsoportos és egyéni fejlesztések,
  - a pedagógiai szakszolgálatok tehetségfejlesztő és koordináló aktivitása erősödjön,
  - a pedagógiai szakszolgálat szakemberei segítsék a tehetségazonosítást, tehetséggondozást, tehetség-tanácsadást,

- pedagógiai szakszolgálat tehetséggondozó koordinátorai kezdeményezzenek kapcsolatot intézményen belül és az intézményen kívül,

- pedagógiai szakszolgálat tehetséggondozó koordinátorainak és munkatársaiknak sokirányú szakmai együttműködése valósuljon meg.

Az NTP céljainak megvalósítása során a Matehetsz felé

2016-ban Balog Zoltán miniszter úr kérése:

- látogassuk meg a pedagógiai szakszolgálatokat,
  - adjuk át a szervezetnek tehetséggondozói tapasztalatainkat,
- alakítsunk ki együttműködést a szervezetek között.

Látogatások időtartama:

2016. májusától -- 2019. novemberéig (3,5 év)

Főváros, megye- székhely	Tagintéz- mények	Előadást kérő intézmények	Összes intézmény	Résztevők száma
20	14	20	54	cca 1300 fő

A látogatások tapasztalatai, az általunk megfogalmazott javaslatok

1. Nehezen tudtunk időpontot egyeztetni.
2. A közös beszélgetésre, tapasztalatcserére egyszer-egyszer a fogadó partner kevés időt biztosított.
3. Az országban kevés tehetségfejlesztő szakvizsgával, tehetséggondozó MA szakkal rendelkező tehetséggondozó koordinátor van.
4. A tehetséggondozó koordinátori feladatot, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pszichológus, szakpszichológus látja el.
5. Ha a fenti végzettséggel rendelkező szakember látja el a tehetséggondozó koordinátor feladatait, nagyon kevés óraszámban teszi azt, van olyan munkatárs is akinek erre hetente 2-3 órája van.

6. A járási tagintézmények humán erőforrás ellátottsága, felszereltsége nagyon különböző.
7. A különböző tagintézmények illetékességi köréhez tartozó köznevelési intézmények száma is különböző és a tanuló létszám is.
8. Bizonytalanságot tapasztaltunk a tehetséggyondozó koordinátor feladatának értelmezésében.
9. Kezdetben félreértés volt a szakszolgálati szakemberek között, a tehetséggyondozó koordinátornak nem a tehetségterületeken (matematika, zene, sport, képzőművészet, stb.) kell a tehetséggyondozásba bekapcsolódnia, ez az intézményekben, tehetségpontokban történik, az ilyen képességekkel rendelkező tanulókat oda kell a koordinátoroknak irányítani.

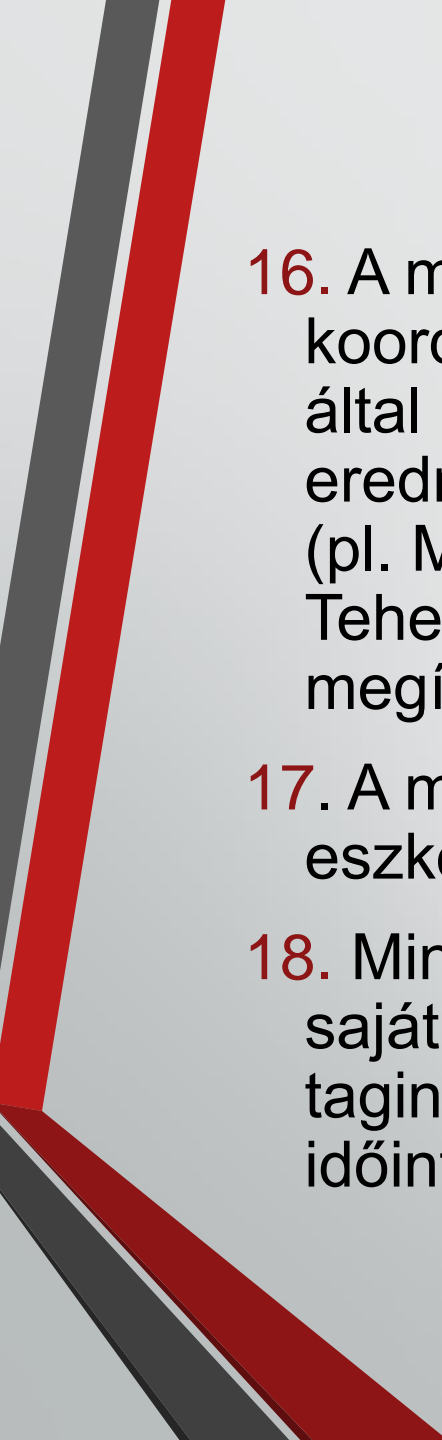
10. A tagintézmények tehetséggondozó koordinátorai felvették a kapcsolatot a környezetükben működő, a Matehetsz hálózatához tartozó tehetségpontokkal.

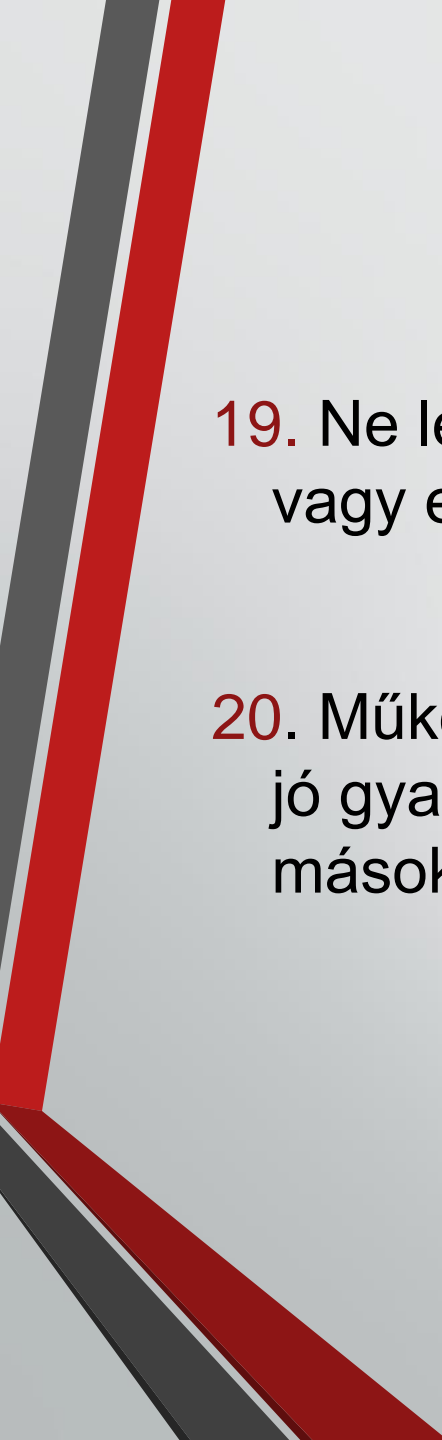
11. Örömmel figyeltük a munkaközösségek megalakulását, tapasztalatcseréiket, egymás intézményeinek látogatását, jó gyakorlatok tervezését, vagy már azok bemutatását.

Megfogalmazott javaslataink:

12. A tehetséggondozó koordinátor segítsen az intézményeknek, ha tehetségszűrést szeretnének végezni.

13. A tehetséggondozó koordinátor tanár, szülő, szakszolgálati munkatárs kérésére tehetségazonosítást, önismereti foglalkozást, tanácsadást adhat gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak, konzultálhat pedagógusokkal, kapcsolatot tarthat az illetékességi területen működő tehetségprogram vezetőjével, intézmények pszichológusaival.
14. Tájékozott legyen az országos tehetségprogramokban, ajánlja azokat a tanulóknak, pedagógusoknak.
15. Tájékozott legyen a tehetséggondozó koordinátor, milyen képzések, továbbképzések vannak, ami segítheti a munkájukat.

-
16. A munkaközösségek, vagy a tehetséggondozó koordinátorok nézzék át a 2015-ben az Educatio által kidolgozott protokollt. Azóta új kutatási eredmények vannak, sok szakirodalom jelent meg (pl. Matehetsz által kiadott Géniusz Könyvek, Tehetség kézikönyv, stb.), változott az azonosítás megítélése, változtak a tesztek, a mérőeszközök.
  17. A munkaközösségek beszélgessenek az eszközökről és azok használatáról.
  18. Minden tehetséggondozó koordinátor mérje fel a saját környezetének az igényeit, nem minden tagintézménynek ugyanaz a feladata egy-egy időintervallumban.

19. Ne legyen kötelező mindenki számára a kidolgozott vagy ezután kidolgozásra kerülő protokoll.

20. Működjön a horizontális tanulás, az együttműködés, a jó gyakorlatok átadása, merjünk kérdezni egymástól és másoktól (pl. a Matehetsz-től).

Köszönöm a figyelmüket!

polonkaim@t-online.hu